YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

21 päivänä maaliskuuta 1997 *

Asiassa T-79/96 R,

Camar Srl, Italian oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Firenze (Italia), edustajanaan asianajaja Wilma Viscardini Donà, avustajinaan asianajajat Mariano Paolin ja Simonetta Donà, Padova, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Ernest Arendt, 8—10 rue Mathias Hardt,

kantajana,

jota tukee

Italian tasavalta, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö, professori Umberto Leanza avustajanaan valtionasiamies Pier Giorgio Ferri, prosessiosoite Luxemburgissa Italian suurlähetystö, 5 rue Marie-Adelaïde,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Eugenio De March, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston hallinnollinen avustaja Frédéric Pascal ja ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Catherine de Salins, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

väliintulijana,

jossa kantaja vaatii EY:n perustamissopimuksen 186 artiklan nojalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään pääasiallisesti, että komission on myönnettävä Camarille vuodelle 1997 kolmansien maiden banaaneja tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja varten tuontitodistukset määrälle, joka vastaa niiden somalialaisten banaanien, joita Camar onnistuu tuomaan ja sen kolmivuotiskautena 1988—1990 tuomien banaanien määrän välistä erotusta, ja lisäksi määräämään muista tarpeellisiksi katsomistaan toimenpiteistä, jottei Camarille aiheudu korjaamatonta vahinkoa pääasian tuomiota odotettaessa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1, jäljempänä asetus N:o 404/93) otettiin käyttöön heinäkuusta 1993 lähtien yhteinen tuontijärjestelmä aikaisemmin voimassa olleiden kansallisten järjestelmien sijaan. Asetusta N:o 404/93 on muutettu viimeksi maatalousalalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista mukautuksista ja siirtymäjärjestelyistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105).

2 Asetuksen N:o 404/93 IV osastossa, jonka otsikkona on kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä, vahvistetaan kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnille vuosittaiset tariffikiintiöt. Ilmaisut "perinteinen tuonti" ja "muu kuin perinteinen tuonti" määritetään asetuksen N:o 404/93 15 a artiklassa. Perinteisellä AKT-valtioiden tuonnilla tarkoitetaan asetuksen N:o 404/93 liitteessä vahvistettuja, kunkin yhteisön perinteisen

AKT-toimittajan viemiä banaanimääriä. AKT-valtioiden viemiä määriä, jotka ovat suurempia kuin edellä mainitut määrät, kutsutaan muuksi kuin perinteiseksi AKT-valtioiden tuonniksi. Somaliasta peräisin olevan perinteisen tuonnin määräksi on vahvistettu 60 000 tonnia.

3 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin tariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 2,2 miljoonaa tonnia (nettopaino). Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien maiden banaanien tuonnista on perittävä maksu, joka on 75 ecua tonnilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin on tapahduttava tullitta (asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdan toinen alakohta). Kiintiön ulkopuolisesta tuonnista on perittävä maksu, joka lasketaan yhteisen tullitariffin pohjalta (asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 2 kohta).

4 Asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 1 kohdassa tariffikiintiöksi vahvistetaan 66,5 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja, 30 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja tai perinteisiä AKT-banaaneja ja 3,5 prosenttia sellaisten yhteisöön sijoittautuneiden toimijoiden luokalle, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja.

Asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavasti:

"Jos tariffikiintiötä korotetaan, käytettävissä oleva lisämäärä jaetaan edellä 1 kohdassa tarkoitetuille toimijoiden luokille — — ."

5 Asetuksen N:o 404/93 16 artiklan 1 kohdassa säädetään, että yhteisön tuotannosta ja kulutuksesta sekä tuonnista ja viennistä on laadittava arvio vuosittain.

Asetuksen N:o 404/93 16 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavasti:

"Arviota voidaan tarkistaa markkinointivuoden aikana tarvittaessa ja erityisesti tuotanto- tai tuontiedellytyksiin vaikuttavien erityisolojen vaikutusten huomioon ottamiseksi. Tässä tapauksessa 18 artiklassa säädettyä tariffikiintiötä mukautetaan 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen."

6 Asetuksen N:o 404/93 30 artiklassa säädetään seuraavasti:

"Jos heinäkuusta 1993 alkaen on tarpeen helpottaa erityistoimenpiteillä siirtymistä ennen tämän asetuksen voimaantuloa olevista järjestelmistä tämän asetuksen järjestelmään, erityisesti merkittävien vaikeuksien voittamiseksi, komissio toteuttaa kaikki tarpeellisina pitämänsä siirtymätoimenpiteet 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen."

7 Asetuksen N:o 404/93 27 artiklassa, johon viitataan muun muassa asetuksen 16 ja 30 artiklassa, säädetään, että komissio voi päättää täytäntöönpanotoimista ns. hallintokomiteamenettelyä noudattaen. Tässä artiklassa säädetään erityisesti, että komitea antaa lausuntonsa näistä toimenpiteistä määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan, ja että komissio päättää toimenpiteistä, joita sovelletaan välittömästi.

Asiaan liittyvät tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

8 Kantajana oleva Camar Srl -niminen Italian oikeuden mukaan perustettu yhtiö on ainoa Somaliasta peräisin olevia banaaneja tuova "perinteinen maahantuoja". Yhtiö perustettiin vuonna 1983 erityisesti Somaliassa tuotettujen banaanien tuomiseksi Italiaan.

9 Vuonna 1983 perustettiin myös Somalfruit SpA -niminen yhteisomistusyhtiö, jossa Somalian hallituksella oli vähemmistöosakkuus ja Camarin perustaneella italialaisella sijoittajaryhmällä enemmistöosakkuus. Kyseinen yhtiö vastaa somalialaisten banaanien tuotannosta.

10 Somalian banaaninviljely saavutti vuosina 1984—1990 täyden tuotantokykynsä ja 90 000—100 000 tonnin vuosituotannon. Camar toi osan tästä tuotannosta Italiaan. Vuonna 1990 kantajan maahantuonti oli 45 130 tonnia.

11 Somaliassa syttyi sisällissota 31.12.1990 ja Camarin normaali tuonti keskeytyi.

12 Camar jatkoi tuontia Italian markkinoille ja se hankki tietyn määrän banaaneja kahdesta AKT-valtiosta eli Kamerunista ja Winwardsaarilta sekä joistakin kolmansista maista.

13 Heinäkuussa 1993 perustetusta yhteisestä markkinajärjestelystä vuoden 1996 loppuun Camarille annettiin A-luokan lupia (4 008,521 tonnille vuonna 1993, 8 048,691 tonnille vuonna 1994, 3 423,761 tonnille vuonna 1995 ja 5 312,671 tonnille vuonna 1996) ja B-luokan lupia (5 622,938 tonnille vuonna 1993, 10 739,088 tonnille vuonna 1994, 6 075,934 tonnille vuonna 1995 ja 2 948,596 tonnille vuonna 1996).

14 Kantajana olevan yhtiön Somaliasta tuomien banaanien määrä oli kyseisenä aikana noin 482 tonnia vuonna 1993, 1 321 tonnia vuonna 1994, 14 140 tonnia vuonna 1995 ja 15 780 tonnia vuonna 1996.

15 Camar pyysi useita kertoja komissiota lisäämään kolmansista maista peräisin olevien banaanien tuontikiintiötä määrällä, joka vastasi asetuksessa N:o 404/93 somalialaisille banaaneille myönnetyn perinteisen määrän (60 000 tonnia) ja sen määrän, jonka Camar on tosiasiassa tuonut tai voinut tuoda yhteisöön, välistä erotusta. Kantaja siis pyysi vastaajaa päättämään samankaltaisista toimenpiteistä, joihin oli ryhdytty trooppisten hirmumyrskyjen Debbie, Iris, Luis ja Marilyn johdosta. Kantaja lähetti 24.1.1996 komissiolle EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan mukaisesti vaatimuskirjeen, jossa se esitti nämä vaatimukset virallisesti markkinointivuoden 1996 osalta.

16 Camar vaati yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 28.5.1996 jättämällään kanteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ensinnäkin toteamaan EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla, että "komissio on rikkonut asetuksen N:o 404/93 30 artiklaa ja EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa, koska se ei ole ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta kantajalla olisi ollut mahdollisuus voittaa ne vaikeudet, jotka sille aiheutuivat siitä, että sen oli Somaliassa vallitsevan kriisitilanteen vuoksi mahdotonta hankkia sellaista määrää somalialaisia banaaneja, joka olisi vastannut kantajan perinteisesti myymiä määriä, ja että sen oli neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 404/93 säädettyjen rajoitusten vuoksi mahdotonta hankkia muuta alkuperää olevia banaaneja", toiseksi toteamaan, että "komission on vastaisuudessa ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin" ja kolmanneksi "velvoittamaan komission korvaamaan laiminlyönnillään kantajalle aiheuttamansa vahingon EY:n perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti".

17 Camar teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 27.1.1997 jättämällään erillisellä asiakirjalla perustamissopimuksen 186 artiklan nojalla välitoimihakemuksen, jossa se vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään "pääasiallisesti, että komission on myönnettävä Camarille vuodelle 1997 kolmansien maiden banaanien tai muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuontia varten ylimääräiset tuontitodistukset, joiden nojalla banaaneja voidaan tuoda tariffikiintiöön sovellettava maksu suorittamalla sille määrälle, joka vastaa niiden somalialaisten banaanien,

joita Camar onnistuu tuomaan vuonna 1997, ja sen kolmivuotiskautena 1988—1990 tuomien banaanien määrän välistä erotusta" ja "lisäksi määräämään muista — — toimenpiteistä, jottei Camarille aiheudu korjaamatonta vahinkoa pääasian tuomiota odotettaessa".

18 Komissio jätti kirjalliset huomautuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 11.2.1997. Asiassa väliintulijoina oikeudenkäyntiin osallistuneista valtioista Ranskan tasavalta jätti vastaajaa tukevat kirjalliset huomautuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 10.2.1997 ja Italian tasavalta kantajaa tukevat kirjalliset huomautuksensa 13.2.1997.

19 Asianosaiset esittivät suulliset huomautuksensa 28.2.1997.

Asiaan soveltuvat oikeussäännöt

20 Perustamissopimuksen 185 ja 186 artiklan sekä Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1) 4 artiklan mukaan, sellaisena kuin tämä päätös on muutettuna 8 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) ja 7 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/149/EHTY, ETY (EYVL L 66, s. 29), nämä määräykset yhdessä tulkittuina, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä kanteen kohteena olevan säädöksen täytäntöönpanon lykättäväksi tai päättää tarpeellisista välitoimista, jos se katsoo, että olosuhteet sitä edellyttävät.

21 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohdassa määrätään, että välitoimihakemuksissa on ilmoitettava seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua. Vaadittujen

toimien on oltava väliaikaisia siten, että ne eivät saa vaikuttaa pääasian ratkaisuun (ks. viimeksi asia T-6/97 R, Comafrica ja Dole v. komissio, presidentin määräys 3.3.1997, Kok. 1997, s. II-291, 21 kohta).

Asianosaisten ja väliintulijoiden väitteet ja niiden perustelut

Fumus boni juris

22 Kantaja muistuttaa välitoimihakemuksen ilmeisen perusteltavuuden (fumus boni juris) osalta, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (asia C-280/93 R, Saksa v. neuvosto, määräys 29.6.1993, Kok. 1993, s. I-3667 ja asia C-68/95, T. Port, tuomio 26.11.1996, Kok. 1996, s. I-6065, 34—42 kohta) komissiolla on, sen käyttäessä sille asetuksen N:o 404/93 30 artiklassa myönnettyä toimivaltaa, velvollisuus puuttua asiaan toimijoiden hyväksi myös toteuttamalla tässä asetuksessa säädetyistä yleissäännöistä poikkeavia toimenpiteitä. Kantaja muistuttaa, että komissiolla on tämä velvollisuus silloin, kun banaanialan yhteistä markkinajärjestelyä koskevat säännökset vaarantavat kohtuuttomasti sellaisten yhteisön oikeudessa suojattujen perusoikeuksien kuin omistusoikeuden ja elinkeinon harjoittamisen vapauden toteuttamisen, siltä osin kuin taloudellisten toimijoiden erityinen asema perustuu ennen asetuksen (ETY) N:o 404/93 voimaantuloa voimassa olleeseen kansalliseen lainsäädäntöön ja siihen, että tästä lainsäädännöstä on siirrytty yhteisön säännöksiin.

23 Camarin mukaan on kiistatonta, ettei se perinteisenä Italian markkinoiden maahantuojana voi yhteisen markkinajärjestelyn voimaantulon jälkeen korvata sisällissodan syttymisen vuoksi saamatta jääneitä somalialaisia banaaneja joko muista AKT-valtioista tai kolmansista maista peräisin olevilla banaaneilla. Nykyään voimassa olevien yhteisön sääntöjen mukaan poikkeuksia perinteisten määrien

kiintiöihin voidaan myöntää vain kyseisten maiden perinteisille maahantuojille. Camar myöntääkin, että se voisi lisätä tuontiaan näistä valtioista korvatakseen somalialaisten banaanien saamatta jääneet määrät, jotka vastaavat sen normaalisti myymiä määriä, mutta vain tekemällä suunnattomia sijoituksia kyseisiin maihin. Toisaalta kolmansista maista peräisin olevia banaaneja, toisin kuin ennen yhteisen markkinajärjestelyn voimaantuloa voimassa olleessa Italian järjestelmässä, voitaisiin tuoda normaalia maksua vastaan ainoastaan, jos niitä varten on saatu todistukset. Vaikka voimassa olevat säännöt sallisivatkin AKT-banaaneja myyvien toimijoiden käyttävän kolmansista maista peräisin oleville banaaneille varattua tariffikiintiötä, tämä mahdollisuus määräytyy tiettynä viitekautena myytyjen AKT-banaanien määrän perusteella. Kantaja korostaa kuitenkin, että kun otetaan huomioon, ettei se ole voinut tuoda banaaneja Somaliasta eikä muista AKT-valtioista, se ei ole voinut käyttää perinteistä tuontiväyläänsä eli Somaliaa ylivoimaisen esteen vuoksi eikä korvata näitä banaaneja myöskään muista valtioista peräisin olevilla banaaneilla.

24 Camar väittää myös, että siitä huolimatta, että sen tilanne on samankaltainen kuin sellaisten AKT-maahantuojien tilanne, jotka eivät ole voineet tehdä hankintoja perinteisistä lähteistä sellaisten trooppisten hirmumyrskyjen vuoksi, jotka ovat vahingoittaneet niiden tuotantoa — mihin komissio on puuttunut tapauskohtaisin (ad hoc) toimin — vastaaja ei ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin Camarin tapauksessa, vaan se on jättänyt Camarin tilanteeseen, jossa sen oli mahdotonta käyttää ylimääräisiä tuontitodistuksia sellaiselle määrälle banaaneja, joka olisi korvannut saamatta jääneet banaanit.

25 Komissio ja Ranskan hallitus toteavat, että — toisin kuin kantaja väittää — Somaliassa vallitsevaa tilannetta ei voida rinnastaa tilanteeseen maissa, joita on kohdannut trooppinen hirmumyrsky eikä Somaliassa vallitsevaan tilanteeseen voida vedota sellaisten toimenpiteiden vaatimiseksi, joita on toteutettu trooppisten hirmumyrskyjen johdosta. Tässä viimeksi mainitussa tapauksessa täyttyivät kaikki asetuksen N:o 404/93 16 artiklan 3 kohdan soveltamisen edellytykset, erityisesti

erityisolot, minkä lisäksi aikaisemmassa kansallisessa markkinajärjestelyssä oli toimijoita suojaavia erityiskeinoja. Camarin tapauksessa kumpikaan näistä kahdesta edellytyksestä ei täyty, koska Somalian sota oli jo ennen tariffikiintiön vahvistamista saanut aikaan sen, että somalialaisten banaanien tuonti oli vähentynyt, eivätkä hankinnan vaikeudet liity siihen, että kansallisista järjestelmistä on siirrytty yhteiseen markkinajärjestelyyn; toisaalta Italian järjestelmässä ei myöskään säädetty mistään näiden banaanien tuojia koskevista suojatoimenpiteistä. Tästä johtuu, että vaikka komissio on trooppisten hirmumyrskyjen johdosta toteutetuilla toimilla halunnut varmistaa, että yhteisön markkinoille toimitetaan riittävästi banaaneja ja myöntänyt korvausta vahinkoa kärsineille toimijoille, tällaisiin toimiin ei voida ryhtyä tapauksessa, jossa useita vuosia sodassa ollut valtio ei voi taata banaanien tuotantoa ja myyntiä tai se takaa ne vain äärimmäisin vaikeuksin.

26 Tällaisia toimia ei myöskään voida toteuttaa asetuksen N:o 404/93 30 artiklan perusteella, johon kantaja on vedonnut perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla komission laiminlyönnin toteamiseksi, koska yhteisöjen tuomioistuimen tulkinnan mukaan 30 artikla ei voi toimia perustana trooppisten hirmumyrskyjen johdosta annetuille asetuksille. Tämä artikla ei siis voi olla oikeudellinen perusta kantajan vaatimille toimille.

27 Toiseksi komissio kiistää kantajan väitteen siitä, ettei se voi enää yhteisen markkinajärjestelyn voimaantulon jälkeen korvata sodan vuoksi saamatta jääneitä somalialaisia banaaneja muilla perinteisillä AKT-banaaneilla. Mitkään seikat eivät tue tätä väitettä eikä se pidä paikkaansa. Komissio toteaa tältä osin, että perinteisten AKT-banaanien tuonti yhteisöön on määrältään asetuksen N:o 404/93 liitteessä säädettyä vähäisempää ja että useat muut kuin perinteiset yritykset ovat alkaneet tuoda yhteisöön AKT-banaaneja Norsunluurannikolta, Jamaikalta ja Kamerunista (kuten käy ilmi jäsenvaltioiden komissiolle toimittamista tiedoista), ja toisaalta, että eräs uusi muu kuin perinteinen toimija tuo somalialaisia banaaneja Italiaan.

Kiireellisyys

28 Camar vetoaa pääasiallisesti kahteen seikkaan näyttääkseen, että vahinko, joka sille on vaarana aiheutua siinä tapauksessa, että esillä olevassa välitoimimenettelyssä pyydettyjä välitoimia ei määrätä, on vakava ja vaikeasti korjattavissa.

29 Ensinnäkään pääasian kanteen hyväksyminen ei kantajan mukaan johda tuontitodistusten antamiseen kuluvalle markkinointivuodelle kolmansista maista tai muista kuin perinteisistä AKT-valtioista tapahtuvaa tuontia varten, vaan mahdollistaisi ainoastaan kyseisten todistusten myöntämisen tulevaisuudessa, mikä ei siis muuta millään tavalla Camarin tämänhetkistä tilannetta. Kantajan olisi Somaliasta tuovana perinteisenä maahantuojana siis tyydyttävä tuomaan markkinointivuotena 1996 vain 15 780 tonnia banaaneja, kun sen maahantuonti oli ennen sodan syttymistä 60 000 tonnia.

30 Toiseksi kantaja väittää, ettei Somaliasta voida siellä nykyään vallitsevan tilanteen vuoksi tuoda enempää kuin 20 000—22 000 tonnia, koska vaikka paikallinen tuotanto on kasvanut, sen on mahdotonta tuoda tästä maasta samoja määriä banaaneja, kuin se toi ennen sodan syttymistä. Nämä vaikeudet johtuvat sekä ilmasto-oloista että siitä, että Mogadishun satama on suljettu, minkä vuoksi banaanit on lastattava Mercanlahdella. Kantaja väittää, että koska vienti Somaliasta voidaan tällä hetkellä joka tapauksessa toteuttaa vain erittäin korkein kustannuksin, se vähentää suuresti paikallista tuotantoa.

31 Tästä seuraa, että jos Camarille ei myönnetä sen esillä olevassa välitoimihakemuksessa pyytämiä ylimääräisiä todistuksia, tuhotaan sen Italiassa perustama laaja jakeluverkosto, koska sillä olisi käytettävissään täysin riittämätön määrä somalialaisia banaaneja, jotta se pystyisi selviytymään niistä kuluista, joita aiheutuu järjestelmästä, jolla on paljon laajempi kapasiteetti kauppaa varten, ja jotta se voisi vastata sellaisilta banaaninkypsyttäjiltä tulevaan kysyntään, jotka ovat perinteisesti hankkineet siltä banaaneja. Kantaja on jo nyt käyttänyt loppuun rahoitusvaransa

selviytyäkseen tästä vaikeasta tilanteesta, ja vaikkei sillä ole välitöntä vaaraa joutua toimintakyvyttömäksi, se voisi joutua konkurssiin, mikäli sen tämänhetkistä tilannetta ei helpotettaisi.

32 Myös Italian hallitus vahvistaa sen, että koska Camarin pääasiallisena toimialana on banaanien maahantuonti Italiaan, sen toiminnan jatkuminen voi olla uhattuna tilanteessa, jossa — kuten esillä olevassa asiassa — se ei voi korvata Somaliasta peräisin olevia banaaneja hankkimalla niitä muualta. Tästä syystä välitoimien määrääminen on tarpeen vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi.

33 Komissio kiistää kantajan esittämät tiedot, joiden avulla se on pyrkinyt näyttämään toteen kiireellisyysedellytyksen (periculum in mora) täyttymisen tässä menettelyssä.

34 Vastaaja toteaa, että väite, jonka mukaan tuotanto Somaliassa on elpynyt vain vähän, voidaan osoittaa vääräksi Somalfruitin 23.11.1996 päivätyllä kirjeellä, jossa se toteaa, että banaaninviennin suuruudeksi vuonna 1997 on arvioitu 60 000 tonnia, mikä vastaa asetuksen N:o 404/93 liitteessä kyseiselle valtiolle perinteistä vientiä varten säädettyä koko määrää.

35 Tämän lisäksi komissio toteaa, etteivät kantajan maahantuonnistaan esittämät tiedot ole oikeita asetuksessa N:o 404/93 säädetyn tariffikiintiön osalta. Toisin kuin Camar väittää, sille on myönnetty banaanien yhteisen markkinajärjestelyn perustamisesta vuoteen 1997 asti sekä A-luokan että B-luokan todistuksia. On huomattava erityisesti, että Camarille on myönnetty vuodelle 1996 yli 6 000 A-luokan todistusta ja yli 3 500 B-luokan todistusta. Komissio väittää, että kun tarkastellaan kyseiselle yhtiölle myönnettyjen todistusten määrää, olisi otettava huomioon myös Tico-nimiselle yhtiölle myönnetyt todistukset, jonka kanssa Camar on perustanut yhteisyrityksen, jonka avulla se on voinut käyttää myös tälle yhtiölle myönnettyjä todistuksia.

36 Vastaaja päättelee tästä, että kantaja voi tuoda Somaliasta saatavilla olevien 60 000 tonnin lisäksi ne banaanit, joita varten Camarille ja Ticolle on myönnetty todistukset kuluvalle vuodelle.

37 Ranskan hallitus korostaa, ettei kantajan väittämä vakava ja korjaamaton vahinko ole seurausta siitä laiminlyönnistä, joka on katsottu EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla nostetussa pääasian kanteessa komission viaksi, ja ettei vaadittujen välitoimien määrääminen ole yhteensopivaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa, jonka mukaan asianosaisen, joka vaatii välitoimien määräämistä, on näytettävä toteen, että se on kärsinyt vahinkoa riidanalaisen toimen vuoksi (asia 77/87 R, Technointorg v. neuvosto, määräys 9.4.1987, Kok. 1987, s. 1793, 17 kohta).

38 Ranskan hallitus toteaa, että kantaja on toimittanut vain joitakin tietoja siitä kauppapolitiikasta, jota se on noudattanut yhteisen markkinajärjestelyn voimaantulon jälkeen ja että kantaja vetoaa somalialaisten banaanien hankintaan ja todistusten saamiseen liittyviin vaikeuksiin. Todellisuudessa kantajan taloudelliset ongelmat ovat syntyneet sen jälkeen, kun amerikkalainen Dole-yhtiö aloitti toimintansa Somaliassa ja kun Dole-konserniin kuuluva Comafrica-yhtiö toi osan Somaliassa tuotetuista banaaneista Italiaan. Ranskan hallitus väittää lisäksi, että banaanien yhteistä markkinajärjestelyä perustettaessa Camar sai AKT-banaanien perinteisenä maahantuojana B-luokan todistuksia sellaisen määrän, jota vahvistettaessa otettiin huomioon sekä niiden banaanien määrä, jotka tuotiin sodan syttymistä seuraavana vuonna eli 1991, jolloin Camarin Somaliasta peräisin oleva tuonti väheni, että niiden banaanien määrä, jotka tuotiin Somaliasta vuosina 1989 ja 1990. Ranskan hallituksen mukaan ylimääräisten todistusten antaminen, mitä on vaadittu esillä olevassa välitoimihakemuksessa, olisi muiden taloudellisten toimijoiden etujen sekä ennen kaikkea yhteisön lainsäätäjän tavoitteiden vastaista (ks. tältä osin asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4973), koska näiden todistusten antaminen tarkoittaisi, että Camar saisi kilpailuetua muihin taloudellisiin toimijoihin nähden. Esillä olevassa asiassa Camar saisi siis yksin korvata

käyttämättömän perinteisten AKT-banaanien tuonnin (asetuksessa N:o 404/93 Somalialle vahvistetut 60 000 tonnia) oikeudella tuoda kolmansista maista ja muista kuin perinteisistä AKT-valtioista peräisin olevia banaaneja. Tällainen toimenpide olisi asetuksen N:o 404/93 vastaista, koska siinä ei anneta mahdollisuutta muuttaa maahantuontioikeutta. Toisaalta tariffikiintiön määrän mahdollinen lisääminen vaikuttaisi banaanien hintoihin siitä huolimatta, mistä ne ovat peräisin.

Välitoimista päättävän tuomarin arviointi asiasta

39 Perustamissopimuksen 186 artiklassa määrätään, että yhteisöjen tuomioistuin voi käsiteltävänään olevassa asiassa päättää "tarpeellisista välitoimista".

40 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohdassa määrätään, että välitoimihakemuksessa "on ilmoitettava oikeudenkäynnin kohde ja seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua". Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimien myöntämisen kiireellisyyttä on arvioitava selvittämällä, voiko kantajalle pääasiassa annettavaa tuomiota odotettaessa aiheutua vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa, jota ei voitaisi korjata pääasiassa annettavalla tuomiolla.

41 Esillä olevassa perustamissopimuksen 186 artiklan mukaisessa välitoimihakemuksessa kantaja vaatii määräämään ensisijaisesti, että komission on myönnettävä "kolmansien maiden banaanien tai muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuontia varten ylimääräiset tuontitodistukset, joiden nojalla banaaneja voidaan tuoda tariffikiintiöön sovellettava maksu suorittamalla", ja toissijaisesti määräämään "muista

tarpeellisiksi katsomistaan toimenpiteistä, jottei Camarille aiheudu korjaamatonta vahinkoa pääasian tuomiota odotettaessa". Tämä "ylimääräisiä" todistuksia tai todistusten jakamiseen liittyviä korjaavia toimenpiteitä koskeva vaatimus perustuu pääasiallisesti asetuksen N:o 404/93 30 artiklaan.

42 Kuten on jo todettu, kyseisessä artiklassa myönnetään komissiolle oikeus toteuttaa väliaikaisia, siirtymätoimenpiteiden luonteisia erityistoimenpiteitä "jos — — on tarpeen helpottaa — — siirtymistä ennen tämän asetuksen voimaantuloa olevista järjestelmistä tämän asetuksen järjestelmään, erityisesti merkittävien vaikeuksien voittamiseksi". Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällaisten väliaikaistoimenpiteiden tarkoituksena on selviytyä sellaisista häiriöistä sisämarkkinoilla, jotka johtuvat siitä, että kansallisista järjestelmistä on siirrytty yhteiseen markkinajärjestelyyn, ja niiden tavoitteena on auttaa voittamaan toimijoille yhteiseen markkinajärjestelyyn siirtymisen jälkeen aiheutuneet vaikeudet, jotka johtuvat asetuksen N:o 404/93 antamista edeltäneiden kansallisten markkinoiden olosuhteista (em. asia C-280/93, Saksa v. neuvosto; em. asia T. Port ja yhdistetyt asiat C-9/95, C-23/95 ja C-156/95, Belgia v. komissio, tuomio 4.2.1997, Kok. 1997, s. I-645).

43 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut erityisesti, että asetuksen N:o 404/93 30 artiklassa asetetaan komissiolle velvollisuus toteuttaa toimenpiteitä sellaisissa kohtuuttomissa tilanteissa, joissa maahantuojat "joutuvat toimintansa jatkumista uhkaaviin vaikeuksiin, kun niille on vahvistettu poikkeuksellisen alhainen kiintiö — — jos nämä vaikeudet johtuvat siitä, että on siirrytty ennen asetuksen voimaantuloa voimassa olleista kansallisista järjestelmistä yhteiseen markkinajärjestelyyn ja jos vaikeudet eivät johdu kyseisten toimijoiden huolellisuuden puutteesta" (em. asia T. Port, tuomion 43 kohta).

44 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että siinä tapauksessa, että komissio ei ole ryhtynyt toimiin näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi, yritys, jota asia

koskee, voi nostaa perustamissopimuksen 173 tai 175 artiklassa tarkoitetun kanteen ja tehdä tällaisen oikeudenkäynnin yhteydessä perustamissopimuksen 186 artiklan mukaisen välitoimihakemuksen (em. asia T. Port, tuomion 58—60 kohta).

45 Esillä olevassa asiassa pääasiallisesti vaaditut toimet koskevat banaanien tuontitodistusten myöntämistä siten, että kolmansista maista ja muista kuin perinteisistä AKT-valtioista yhteisöön tuotuja banaaneja varten tariffikiintiössä vuodelle 1997 vahvistetuista määristä myös maahantuontiyrityksille kuluvaksi markkinointivuodeksi myönnettäviä todistuksia koskevasta menettelystä poikettaisiin.

46 Esillä olevassa asiassa välitoimista päättävän tuomarin on, ottaen huomioon Camarin vaatimien toimenpiteiden luonne ja sisältö, varmistettava sekä se, että työjärjestyksen 104 artiklassa määrätyt edellytykset välitoimien määräämiseksi täyttyvät että se, että poikkeuksia myönnettäessä noudatetaan banaanien yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa perusasetuksessa, eli asetuksessa N:o 404/93, ja erityisesti sen 30 artiklassa säädettyjä rajoja.

47 Näiden edellytysten noudattamatta jättäminen voisi muuttaa yhteisöön tuotavien banaanien koko tuontijärjestelmää, loukata kyseisen alan toimijoiden oikeuksia ja siis rikkoa tätä yhteistä markkinajärjestelyä koskevissa maatalouspolitiikan säännöissä huomioon otettujen etujen tasapainon.

48 Camar on väittänyt oikeudenkäynnin kirjallisessa ja suullisessa vaiheessa, että kaikki asetuksen N:o 404/93 30 artiklassa säädetyt edellytykset "ylimääräisten"

todistusten myöntämiseksi täyttyvät esillä olevassa asiassa. Camar on väittänyt myös, että sen jälkeen, kun Somaliassa syttyi sota vuoden 1990 lopulla, se ei ole voinut tuoda sieltä Italiaan samaa määrää banaaneja kuin se on normaalisti tuonut. Tuonnin vähentyminen asetuksen N:o 404/93 voimaantuloa välittömästi edeltäneinä vuosina on Camarin mukaan vaikuttanut haitallisesti sen oikeuteen saada riittävä määrä tuontitodistuksia kolmansista maista ja muista kuin perinteisistä AKT-valtioista peräisin olevia banaaneja varten. Tästä seuraa, että vaikka Camar saattoi ennen yhteisen markkinajärjestelyn käyttöön ottamista kattaa sodan vuoksi vähentyneen tuonnin Italian lainsäädännön nojalla, jonka mukaan se sai tuoda banaaneja kolmansista maista, yhteisen markkinajärjestelyn perustamisen jälkeen tällaista korvaavaa mahdollisuutta ei enää ollut.

49 Komissio kiistää kaikki Camarin vaatimustensa tueksi esittämät seikat. Komissio toteaa erityisesti, että yhteisen markkinajärjestelyn perustamisen jälkeen Camar on saanut A-luokan todistuksia, joiden avulla se voi tuoda banaaneja kolmansista maista tariffikiintiön rajoissa, ja että kantaja on voinut vuodesta 1993 lähtien tuoda banaaneja muista AKT-maista kuin Somaliasta, kuten muutkin saman alan yritykset. Vastaaja toteaa lisäksi, että Camarilla on tosiasiassa mahdollisuus tuoda kuluvana markkinointivuotena asetuksen N:o 404/93 liitteessä säädetty "perinteisten" somalialaisten banaanien kiintiönsä.

50 Välitoimista päättävä tuomari katsoo, että komission toimittama, Somalfruitin 23.11.1996 päivätty kirje, jossa todetaan, että banaanintuotannon suuruudeksi Somaliassa vuonna 1997 on arvioitu 60 000 tonnia, osoittaa todeksi komission esittämät tiedot siitä, että tuotanto on riittävää, jotta Camar pystyy jälleen tuomaan banaaneja Somaliasta perinteisen määrän. Camar ei kiistä tätä arviota, vaan se vetoaa ainoastaan kuljetukseen liittyviin vaikeuksiin, joiden se väittää johtuvan erityisesti siitä, että Mogadishun satama on suljettu ja siitä, että banaanit voidaan

tuoda ainoastaan Mercanlahdelta. Kantaja ei kuitenkaan täsmennä näiden vaikeuksien merkitystä eikä esitä mitään näyttöä siitä, ettei se voi näistä syistä tuoda vuoden 1997 kuluessa Somaliasta siellä nykyään vallitsevan tilanteen vuoksi enempää kuin 20 000—22 000 tonnia banaaneja.

51 Sen arvion perusteella, jonka mukaan somalialaisten banaanien tuotanto on 60 000 tonnia, voidaan todeta ensinnäkin, ettei banaanialan yhteinen markkinajärjestely näytä rajoittavan kantajayhtiön mahdollisuutta tuoda banaaneja Somaliasta asetuksessa N:o 404/93 vahvistetun tariffikiintiön rajoissa ja ettei markkinointivuoteen 1997 näytä liittyvän sellaisia vaikeuksia, jotka johtuisivat siirtymisestä ennen asetuksen N:o 404/93 voimaantuloa olleista kansallisista järjestelmistä nykyään voimassa olevaan yhteiseen markkinajärjestelyyn ja jotka uhkaisivat yhtiön toiminnan jatkumista (ks. em. asia T. Port, tuomion 43 kohta).

52 Tästä seuraa, ettei ole olemassa sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi välttämätöntä päättää kuluvalle markkinointivuodelle nykyistä tuontitodistusten myöntämistä koskevaa järjestelmää korjaavista toimenpiteistä, kuten esimerkiksi tuontitodistusten antamisesta Camarille tai muista vaihtoehtoisista toimenpiteistä.

53 Edellä esitetyn perusteella Camarin välitoimihakemus on hylättävä, ilman että on tarpeen tutkia sen vaatimien toimenpiteiden perusteeksi esittämiä oikeudellisia perusteita ja niiden perusteluita.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Välitoimihakemus hylätään.

2) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 21 päivänä maaliskuuta 1997.

H. Jung

kirjaaja

A. Saggio

presidentti